08/03/2024

Η πορεία και η αξία της γυναίκας μέσα στην Βίβλο

/ Γνώμες

- **Του Αρχιμανδρίτη Ιακώβου Κανάκη**

Κάνοντας μια έρευνα για την θέση της γυναίκας στην αρχαία εποχή και σε αυτήν την Μέση Ανατολή εύκολα διαπιστώνει κανείς πως υπάρχει υποτίμησή της. Θα περίμενε κάποιος να είναι τα πράγματα διαφορετικά, τουλάχιστον στην περιοχή του Ισραήλ, αφού εκεί ήταν γνωστή η Βίβλος, η οποία περιείχε την υπέροχη περικοπή της **Δημιουργίας των Πρωτοπλάστων** και η οποία θεολογεί υπέροχα για την αξία της γυναίκας.

Στα πρώτα κεφάλαια της Γενέσεως, όπου περιγράφεται η δημιουργία του κόσμου και φυσικά του ανθρώπου, διαβάζουμε θαυμαστά γεγονότα, και γίνονται θαυμασιότερα, όπως τα ερμηνεύουν οι Πατέρες της Εκκλησίας. Αναφέρεται ότι ο Θεός έπλασε πρώτα τον Αδάμ, αλλά στην συνέχεια έπλασε την Εύα, από την πλευρά του, για να μην είναι μόνος του, όπως αναφέρει το **Ιερό Κείμενο.**

Είναι σημαντικό ότι για την δημιουργία της Εύας πήρε ο Θεός από τον την πλευρά του Αδάμ. Δεν πήρε όμως ούτε από το κεφάλι του, ούτε από τα πόδια του. Δεν ήθελε να είναι ούτε ανώτερη, αλλά ούτε και κατώτερη από τον άνδρα. Λαμβάνει λοιπόν από την «καρδιά» του Αδάμ, για να δειχθεί έτσι η ισοτιμία μεταξύ τους και για να είναι η γυναίκα γεμάτη συναισθήματα. Πράγματι, έτσι είναι στην πλειονότητα το γυναικείο φύλο. **Η γυναίκα γίνεται μητέρα και ως εκ τούτου χρειάζεται ιδιαίτερα τα στοιχεία αυτά της καρδιάς που χαρακτηρίζουν την μητρότητα. Είναι ευαίσθητη, συναισθηματική, αλλά ταυτόχρονα και δυναμική και ανθεκτική.**

Μια άλλη ιδέα αφορά στο γεγονός της πνοής που έδωσε ο Θεός στον πρώτο άνθρωπο καθώς τον έπλασε. Λέει το κείμενο ότι φύσηξε μέσα στο πήλινο αυτό κατασκεύασμα και ο άνθρωπος ζωντάνεψε. Όμως, με το ίδιο φύσημα, ή καλύτερα με το υπόλοιπο φύσημά του, έδωσε πνοή ζώσα και στην γυναίκα (Γεν.1,27). Και με αυτήν την λεπτή ερμηνευτική παρατήρηση φαίνεται η ίδια τιμή που έχουν και τα δύο πρόσωπα. Ίση αξία και τιμή.

Είναι χαρακτηριστικό ότι και ως προς την ανατομία των σωμάτων, φαίνεται ότι τα δύο πρόσωπα, ο άνδρας και η γυναίκα, έχουν ανάγκη την συμπλήρωση, την ένωση, η οποία μάλιστα παράγει νέα ζωή. **Ο Αδάμ** στο πρωτότυπο κείμενο ονομάζεται «ίς» και η Εύα «ιςςά». Και ετυμολογικά λοιπόν φαίνεται ότι η μια λέξη υπάρχει και εξαρτάται από την άλλη. Η γυναίκα σχετίζεται άμεσα με τον άνδρα, υπάρχει σχέση αλληλοσυμπλήρωσης και αλληλοσεβασμού. Θα λέγαμε ότι υπάρχει εξ αρχής μια έμφυτη ισοτιμία των δύο φύλων, ήδη από την Δημιουργία.

Είναι σημαντικό να σημειώσουμε ότι η γυναίκα είναι, όπως φαίνεται από το Κείμενο, από το ίδιο «υλικό» με τον άνδρα. Αυτό διαφοροποιεί τα πράγματα σε σχέση με τους ανθρώπους και τα ζώα. Μόλις ο Αδάμ είδε την γυναίκα που του παρουσίασε ο Θεός τραγουδάει το πρώτο ερωτικό άσμα : «Αυτή είμαι εγώ, αυτή είναι κόκκαλο από τα κόκκαλά μου και σάρκα από την σάρκα μου». Μία έκφραση πού ήταν σε κοινή χρήση για αιώνες στον Ιουδαϊκό κόσμο. Εδώ βλέπουμε καθαρά και την αγαπητική σχέση που δημιουργείται μεταξύ των δύο προσώπων, η οποία είχε και έχει μια καθαρή καρδιακή και αγνή έλξη. Μέχρι εδώ τα πράγματα μυρίζουν και θυμίζουν τον Παράδεισο.

Όμως η σχέση αυτή, που είχε θεία προέλευση, δεν παρέμεινε τόσο υψηλή και θαυμάσια. Η αμαρτία που μπήκε ως «φάλτσο» στην ζωή των ανθρώπων «δηλητηρίασε» την σχέση αυτή και έτσι ξεκίνησε η πορεία της φθοράς και του θανάτου. **Η γυναίκα την στιγμή που έμεινε μόνη της με τον πειρασμό, μακριά από τον σύζυγό της, δέχθηκε τον λογισμό και γκρέμισε την σχέση της τόσο με τον Θεό, όσο και με τον σύζυγό της.**

Απιστεί λοιπόν και αμφιβάλλει ως προς τον Θεό, και στην συνέχεια περιζώματα καλύπτουν τα σώματά του ανδρογύνου. Γεγονός αυτό που δείχνει ότι και με τον σύζυγό της υπάρχει πλέον απόσταση, εμπόδιο και χάσμα. Από την υψηλή κορυφή βρίσκεται μέσω της αλαζονείας της στο τελευταίο σκαλοπάτι, γίνεται γη από την οποία κάθε άνθρωπος προέρχεται. Με την εμπιστοσύνη μόνο στο θέλημά της θα χάσει την ισοτιμία που είχε λάβει ως δωρεά. Θα υποταχθεί στον σύζυγό της (Γεν.3,16). Αυτή η κατιούσα πορεία θα αναχαιτισθεί, αιώνες αργότερα, από την Νέα Εύα, που δεν είναι άλλη από την Παναγία, η οποία θα ξαναδώσει με την Γέννηση του Χριστού, στο ανθρώπινο γένος και ειδικά στην γυναίκα το πρότερό της κάλλος και την πνευματική της αρχοντιά.

Πλέον, **μετά την Πτώση, η** γυναίκα θα δίνει μέν νέα ζωή μέσα από τα σπλάγχνα της, αλλά θα είναι ζωή «εν λύπαις». Ωστόσο, και πάλι όμως, η γέννηση ενός ανθρώπου, κάθε ανθρώπου, θα είναι μια πραγματικότητα για να αναχαιτιστεί η φθορά και ο θάνατος. Η γέννηση από την κάθε γυναίκα μια νέας ζωής αποτελεί όντως ένα πλήγμα εναντίον του κράτους του θανάτου. Η γυναίκα Εύα ήξερε αυτό που υποσχέθηκε ο Θεός στου πρώτους ανθρώπους στο «Πρωτοευαγγέλιο» (Γεν.3,15). Πρόκειται για το συντριπτικό χτύπημα στην «κεφαλή του φιδιού», το οποίο ήταν μια νίκη κατά του θανάτου, η οποία πραγματοποιήθηκε με την Ανάσταση του Χριστού. Το «σπέρμα» της γυναίκας, όπως αναφέρεται στο Βιβλικό κείμενο, θα επιτελούσε αυτό το μοναδικό και ανεπανάληπτο έργο, που αφορά σε κάθε άνθρωπο και σε κάθε εποχή, την δυνατότητα δηλαδή και όταν πεθαίνεις να μην πεθαίνεις.

Αν θέλαμε να δώσουμε την πορεία της γυναίκας μέσα από την Βίβλο, Παλαιά και Καινή Διαθήκη θα λέγαμε ότι δημιουργείται ισότιμη με τον άνδρα, στην συνέχεια μετά την Πτώση, γκρεμίζεται πραγματικά και στην συνέχεια προσπαθεί να ορθοποδήσει. Στο Πρόσωπο της Παναγίας που αποτελεί όντως την Νέα Διαθήκη βρίσκει την τέλεια μορφή της και φθάνει το υψηλότερο σημείο τιμής και σεβασμού.

Στα **Ποιητικά Κείμενα της Παλαιάς Διαθήκης** υμνείται το γυναικείο φύλο και ο έρωτας μεταξύ των ανθρώπων. Το Άσμα των Ασμάτων είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα που διαγράφεται αυτός ο ύμνος. Μπορούμε να πούμε ότι όλη η Βίβλος είναι ύμνος προετοιμασίας και δοξολογίας για την έλευση του Χριστού δια της Θεοτόκου μέσα στον κόσμο.